

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. De Conciliis nationalibus. Inquiritur in eorum originem. De variis
Diöcesibus occidentalibus & orientalis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

CAPVT XVI.

Synopsis.

I. De Conciliis nationalibus. Inquiruntur in eorum originem. De variis Diocesisbus Imperij occidentalis & orientalis.

II. Earum Dioceseon administratio explicatur. Origo Synodorum nationalium tribuenda est legi Imp. Valensii, Gratiani, & Valentiniani. Anianus notatus. Varia significationes vocis Diocesis. Paesitia quid. Ejus varia significationes.

III. Lex illa mirè placuit personis ecclesiasticis: cujus institutio firmata est canone secundo Concilij Constantinopolitani.

IV. Canon ille antecedit institutionem patriarchatus Constantinopolitani. In eo autem agitur tantum de Diocesisbus Imperij orientalis, nulla prohis mentione facta Dioceseon Occidentis.

V. Occidens jam inde à Constantino habuit sua Concilia nationalia. Probatur de Africa.

VI. Diocesis Illyriciana construebat suam synodum. Idem obtinuit in ceteris Diocesisbus Occidentis.

PRÆTER Concilia provincialia, quæ ex provinciæ unius Episcopis constabant, alia quoque diù in Gallia perviguere, quæ vulgò *Nationalia* vocantur, ex pluribus provinciis conflata. Quippe Ecclesia Gallicana eo jure semper usà est ut in unum corpus congregari posset, quoties agebatur de negotiis ecclesiasticis statum totius regni contingentibus. Neminem adhuc auctorem legi qui horum Conciliorum originem adnotaverit. Ea tamen in antiquis Conciliis & in legibus Imperatorum deprehendere licet, si quis hanc curam suscipere velit. Verùm ut id faciliùs fieri possit, observandum est in antecessum Imperatorem Constantinum Imperij sui administrationem partitum esse, sub quatuor Præfectis prætorio, in diversa provincialium corpora, quæ in legibus vocantur *Dioceses*, id est, administrationes, quæ suberant speciali administrationi Vicarij cujusdam Præfectorum prætorio, vel Proconsulis, aut alijs magistratus cujus splendida esset administratio. Imperium occidentale comprehendebat septem Dioceses sive regiones. Sub Præfecto nimirum prætorio Galliarum, Diocesis Gallicana, quæ constabat ex xvii. provinciis; Diocesis Britanniarum, ex quinque provinciis; Diocesis Hispaniarum, ex septem provinciis. Sub Præfecto prætorio Italiae, Diocesis Africana, ex provinciis sex; Diocesis Italica, cujus caput erat Mediolanum, ex provinciis septem; Diocesis Romana, ex decem provinciis. Sub Præfecto prætorio Illyrici, Diocesis Illyriciana, in qua xvii. provinciæ. Imperium verò orientale com-

Tom. II.

prehendebat Dioceseon Thracicam, ex provinciis sex conflaram, in qua Constantinopolis fuit, Dioceseon Ponticam, in qua provinciæ undecim, Dioceseon Asianam, in qua provinciæ totidem, & Dioceseon orientalem, ubi Antiochia, in qua provinciæ quindecim. Quatuor illæ Dioceses parebant Præfecto prætorio Orientis. Diocesis verò Ægyptiaca, quæ sex provincias complectebatur, suberat Præfecto Augustali. Sed ætate Theodosij senioris huic Imperio adjecta est portio quædam Illyrici, quod ea ratione divisum est in duas Dioceses, in Illyricum videlicet orientale, cujus metropolis Thessalonica, cui contributæ undecim provinciæ, & occidentale, cujus caput fuit Sirmium, in eoque sex provinciæ, sub Præfecto prætorio Italiae; ut patet ex Actis Concilij Aquileensis.

II. Itaque in unaquaque Diocesi aderat Vicarius Præfecti prætorio, aut Proconsul, sive alius quispiam magistratus illustris, qui universarum harum provincialium curam gerebat, & jus apud eas dicebat, juxta mores illarum tempestatum, in publicis earum provincialium conventibus, *agendo conventus juridicos*. Eandem in Ecclesiam consuetudinem inveni concesserunt Imperatores, id est, ut Episcopi conventus provincialium & universæ Dioceseos agerent, in quibus causas suas finirent. Eam consuetudinem lege sua, quæ extat in Codice Theodosiano, firmarunt Imp. Valens, Gratianus, & Valentinianus. In ea lege Concilia unius regionis seu Dioceseos, quæ nunc *Nationalia* vocantur, conceptis verbis fieri jubentur; tametsi interpretatio Aniani, cui perspecta non erat vis vocabuli *Dioceseos*, procul à sententia legis recedat, cum eam coercere voluerit ad synodos ordinarias Episcoporum. *Qui mos est causarum civilium, iidem in negotiis ecclesiasticis obtinendi sunt, ut si qua sunt ex quibusdam dissensionibus levibusque delictis ad religionis observantiam pertinentia, locis suis & à sue Dioceseos synodis audiantur.* Quoniam verò diversitas significationum vocabuli *Dioceseos* lectorem remorari posset, monemus eam appellationem hodie tribui territorio uniuscujusque episcopatus, exemplo canonum Africanorum, qui eo sensu Dioceseos vocem usurpant, qui usus ab iis manavit ad synodos Galliarum & Hispaniarum, usque ad nostram ætatem. At in legibus Codice Theodosiano comprehensis, in Codice & Novellis Iustiniani, & in canonibus Græcis, *Διοικησις* sive *Diocesis* semper accipitur pro tractu quodam & diversarum provincialium collectione, provincia verò, pro collectione plurimorum episcopatum. In-

L. 11. C. Theodos. De Episcopis. Vide lib. 1. c. 1. §. 11

G g ij